

Til Teknik- og Miljøudvalget

18. januar 2018

Orientering om status for dispensationer i fortovsordningen

Sagsnr.
2017-0398144

Dokumentnr.
2017-0398144-1

Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 31. september 2016 en mulighed for, at grundejere kan få dispensation fra fortovsordningen i kommunen. Teknik- og Miljøforvaltningen orienterer hermed Teknik- og Miljøudvalget om status for dispensationer. Udvalget orienteres desuden kort om konkurrenceudsættelse af fortovsordningen gennem udbud samt om aktuelle klagesager vedr. fortovsordningen.

Baggrund om fortovsordningen

Fortovsordningen har hjemmel i vejlovens § 72 jf. § 64, som giver kommunen mulighed for at renholde udvalgte fortove i byen for grundejernes regning. Ordningen blev indført af Magistratens 4. afdeling på gågaderne i Indre by i 1992 som følge af et politisk ønske om et højere og mere ensartet renholdelsesniveau. I 2005 blev ordningen udvidet med handeleggader m.m. i brokvartererne efter beslutning i Borgerrepræsentationen (BR 22. januar 2004). Ordningen er siden blevet udvidet ad flere omgange efter beslutning i Borgerrepræsentationen, så den i dag omfatter gader og byområder med handelsliv i en række bydele (se figur 1). Ordningen skal være udgiftsneutral for kommunen, dvs. at kommunen skal opkræve betaling for sin indsats fra de grundejere, der er ansvarlige for renholdelsen. Se bilag sidst i notatet med supplerende beskrivelse af fortovsordningen og kort over de omfattede gader.

Dispensationsordningen

Grundejerne kan med dispensationsordningen søge dispensation fra fortovsordningen for selv at overtage renholdelsen af de fortove, de er ansvarlige for. Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 31. september 2016 sammen med dispensationsordningen et administrationsgrundlag for ordningen. Forvaltningen har på den baggrund opstillet en række konkrete kriterier for dispensation (orientering til Teknik- og Miljøudvalget den 25. april 2017) og senere en lempelse af kriterierne (orientering til Teknik- og Miljøudvalget den 18. september 2017).

Status for ansøgninger

Inden dispensationsordningen trådte i kraft den 1. juli 2017, modtog forvaltningen 270 dispensationsansøgninger. Heraf levede kun 7 ansøgninger op til kriterierne for at få dispensation. Forvaltningen valgte derfor i september 2017 at lempe kriterierne for at kunne imødekomme flere dispensationsansøgninger og dermed komme tættere på intentionen bag det politiske ønske om dispensationsordningen. Forvaltningen er nu i gang med at genbehandle ansøgningerne sammen med yderligere 12 ansøgninger,

Sekretariat - U

Islands Brygge 37
Postboks 394
2300 København S

EAN nummer
5798009809452

som er modtaget efterfølgende. Ud fra et foreløbigt skøn vurderer forvaltningen pt. at det samlede antal dispensationer vil nå op på ca. 100 primo 2018.

Økonomi i fortovsordningen

Det forventede omfang af dispensationer vurderes at medføre et bortfald af ca. 10 % af fortovsordningen. Det svarer til et indtægtstab på omkring 6 mio. kr. og en reduktion i forvaltningen med 7-9 driftsmedarbejdere, som beskæftiger sig med fortovsordningen.

Mulig effekt for københavnernes

Forvaltningen har gennemført forsøg med fortovsordningen, hvor grundejere overtog renholdelsen helt eller delvist. Forsøgene viste et fald i renholdelsesniveau i forsøgsområderne. På baggrund af de negative resultater af forsøgene må der påregnes en risiko for, at dispensationsordningen ligeledes kan få en negativ betydning for renholdelsesniveauet på og omkring de dispensererede strækninger. Risikoen er dels forbundet med risikoen for, at grundejere ikke overholder deres renholdelsesforpligtelse og dels med, at forvaltningens mulighed for at udføre en effektiv væg-til-væg renholdelse bliver indskrænket. Et sænket renholdelsesniveau vil modvirke målet i Fællesskab København om, at 2/3 af københavnernes i 2025 skal opfatte København som en ren by.

For grundejerne i fortovsordningen er der en risiko for, at priserne bliver øget, fordi forvaltningen skal bruge flere administrative ressourcer til detailplanlægning af ruter mv. samt flere ressourcer til driftsmedarbejderne, som løbende skal tilpasse indsatsen, så de kun renholder på ikke-dispenserede fortovsstrækninger.

Evaluering

Det er planlagt at evaluere fortovsordningen i første kvartal 2019, hvori effekter af dispensationsordningen vil indgå. Teknik- og Miljøudvalget vil få evalueringen forelagt.

Udbud af fortovsordningen

Ændrede bestemmelser i vejloven fastslår, at når kommunen beslutter at udføre opgaver på grundejernes regning, skal det gøres billigst muligt, og at det skal sikres gennem konkurrenceudsættelse (vejlovens §§ 72 og 137). Forvaltningen gennemfører derfor i foråret 2018 et udbud på dele af fortovsordningen, nemlig et område på Vesterbro og de tre forsøgsområder (se figur 1). Udfaldet af udbuddet kan få væsentlig betydning for hele fortovsordningen, og Teknik- og Miljøudvalget vil blive orienteret nærmere om sagen i maj 2018.

Klager vedrørende fortovsordningen

Der er indgivet 15 klager til Vejdirektoratet over afslag på dispensation, som er meddelt inden lempelsen af kriterierne. Det

videre forløb af klagesagerne forventes ikke at få betydning for fortovsordningen. Forvaltningen har derudover, inden for det seneste år, modtaget 43 klager om forskellige andre forhold vedrørende ordningen. I tre af sagerne har forvaltningen på grund af særlige omstændigheder besluttet at tilbagebetale tidligere opkrævet gebyr til grundejerne. De øvrige sager er under behandling. Den videre udvikling af sagerne kan få stor betydning for fortovsordningen, og Teknik- og Miljøudvalget vil blive orienteret om eventuelle væsentlige ændringer i sagerne.

Videre proces

Resultatet af udbuddet, indførelsen af dispensationsordningen samt forløbet af de igangværende klagesager mv. kan skærpe behovet for at se på andre modeller for fortovsrenhold i byen. Uanset planen om evaluering af fortovsordningen i første kvartal 2019, vil forvaltningen derfor i løbet af 2018 vurdere behovet for ændringer af fortovsordningen og eventuelt fremlægge en indstilling til Teknik- og Miljøudvalget om sagen.

Jon Pape
Serviceområdechef

Bilag: Supplerende baggrund om fortovsordningen

Forvaltningen udfører fortovsrenholdet på alle ugens syv dage i sammenhæng med renholdet af vejbaner og cykelstier, også benævnt væg-til-væg renhold. Ordningen skal sikre et højt og ensartet renholdelsesniveau i hande­lsgader og andre områder med meget byliv. Forvaltningens samlede udgifter til fortovsordningen er ca. 61 mio. kr. pr. år. Udgifterne dækkes af gebyrer, som opkræves pr. kvadratmeter fortov hos de private grundejere, hvis ejendomme ligger ud til fortovene. Ordningen er dermed udgiftsneutral for kommunen.

Fortovsordning blev indført på gågaderne i Indre by i 1992 af Magistratens 4. afdeling. Følgende udvidelser er vedtaget af Borgerrepræsentationen:

- 2005: Hande­lsgader og pladser i brokvartererne (BR 22. januar 2004).
- 2008: Alle fortove i Indre by (BR 3. april 2008).
- 2010: Vesterbro, Nørrebro, Chr. Havn samt dele af Amager og Nordvest (BR 29. oktober 2009).
- 2013: Fortove omkring Torvehallerne (BR 8. marts 2012).

Kritik af ordningen og forsøg med andre modeller

Fortovsordningen er - efter politisk beslutning og i takt med bylivsudviklingen - blevet udvidet flere gange. Især efter en udvidelse med områder på Vesterbro og Nørrebro i 2010 (se figur 1) har den mødt kritik fra større erhvervs- og interesseorganisationer, bl.a. fra de almene boligselskabers forening (BL), som mener, prisen er for høj, og at grundejerne selv kan renholde billigere til samme standard.

For at imødekomme kritikken blev der i 2014 indledt forsøg i tre områder. Forsøgene blev udført i samarbejde med bl.a. BL og skulle vise, om renholdelsesniveauet blev påvirket, hvis grundejerne overtog renholdelsen delvist (dvs. på alle hverdage) eller helt (dvs. alle dage, også weekend- og helligdage). Renholdelsesniveauet viste sig at falde til et uønsket lavt niveau i alle tre forsøgsområder, selvom enkelte grundejere, herunder især BL's medlemsboligforeninger, renholdt til samme niveau som kommunen. Teknik- og Miljøudvalget besluttede derfor den 20. juni 2016 ikke at videreføre forsøgsordningerne, som afsluttes formelt i løbet af 2018.

Dispensationsordning

I forlængelse af evalueringen af forsøgene fremkom et politisk ønske om en mulighed for fritagelse fra fortovsordningen for den enkelte grundejer via dispensation. Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 31. oktober 2016 dispensationsordning og et administrationsgrundlag:

- Dispensation kan kun gives for større sammenhængende strækninger indenfor nærmere angivne kriterier.*

- Der skal fremlægges en renholdelsesplan, der sandsynliggør, at det samlede renholdelsesniveau på de dispenserede strækninger ikke vil falde.
- Forvaltningens mulighed for at koordinere og udføre sin renholdelsesindsats må ikke blive væsentligt forringet.

*Defineret som hele karréer og hele strækninger mellem to sidegader. (inden lempelsen af kriterierne dog kun hele karréer)

Figur 1. Veje i fortovsordningen

